Kennsluleiðbeiningar

„Örugg heima“

Kaflinn „Örugg heima“ fjallar um ofbeldi og mikilvægi þess að börn sem upplifa ofbeldi segi fullorðnum frá því. Efnið er samið með það í huga að vinnan sé kennarastýrð, hvort sem er í öllum bekknum eða í minni hópum.

Áður en þú byrjar – góð ráð.

Aðstæður í nemendahópnum

Farðu yfir allt efnið áður en þú notar það í kennslu, gjarnan með samkennara. Kortleggðu þinn nemendahóp og hugleiddu hvort einhver þemu henti þeim sérstaklega vel, eða séu líkleg til að verða þeim erfið.

Eftirfylgni

Gefðu þér nægan tíma með nemendum og vertu vakandi fyrir hugsanlegri þörf á eftirfylgni. Sjáðu til þess að vera til staðar ef nemendur hafa þörf fyrir að spyrja spurninga eða ræða málin eftir að kennslu lýkur.

Leitaðu gjarnan ráða hjá skólahjúkrunarfræðingi eða öðru fagfólki áður en þú byrjar að kenna efnið og sjáðu til þess að nemendur viti hvar og hvenær þeir geta rætt við skólahjúkrunarfræðing eða annað aðgengilegt fagfólk.

Upplýsingar til aðstandenda

Það er gott að upplýsa aðstandendur um efnið sem verið er að fjalla um í bekknum. Sjá upplýsingar fyrir aðstandendur um vefinn „*Ég veit*“:

Hefur þú áhyggjur af barni?

Ef þú hefur áhyggjur af barni þá getur þú aflað þér meiri upplýsinga með því að lesa hvað hægt er að gera hér.

Skólinn er skyldugur til að fylgjast með nemendum og grípa inn í þegar brotið er á nemendum, til dæmis með einelti, ofbeldi, mismunun eða áreitni. Ef skólinn hefur gert allt sem hægt er að gera innan skólans getur hann leitað til Landsteymis sem starfar á vegum Mennta- og barnamálaráðuneytis. Landsteymið byggir á grunni farsældarlaga og þeirri sýn að kerfin eigi að sameinast um að barn fái þann stuðning sem þarf hverju sinni. Hvatt skal til og veittur stuðningur til þess að mál barns sé unnið á grundvelli þeirra laga og þjónusta sé samþætt þvert á kerfi.

Um kennsluferlið:

Í þessum hluta eru eftirfarandi þættir:

1. Hlustið á söguna „Allt gott“

Allt gott er smásaga eftir Hörpu Jónsdóttur. Sagan er lesin upp. Sagan fjallar um heimilisofbeldi, hvernig þeim sem verður fyrir ofbeldi getur liðið og mikilvægi þess að segja frá. Mælt er með því að hlusta á söguna í bekknum, þar sem hún er grunnur að frekari vinnu með efnið.

2. Hlustið á samtal fagfólks

Samtal þar sem sérfræðingar útskýra og ræða um ofbeldi á heimilum, þolendur ofbeldis og mikilvægi þess að segja frá. Samtalið skýrir nánar efni sögunnar en varpar líka ljósi á fleiri hliðar ofbeldis ásamt því að útskýra mögulegar lausnir og aðgerðir gegn ofbeldi.

3. Íhugum saman

Umræður sem gefa nemendum tækifæri til að ígrunda söguna og samtal fagfólksins. Fylgstu með því sem nemendur segja og gefðu umræðum sem upp kunna að koma góðan tíma. Það er mikilvægt að taka tillit til nemenda sem eru ekki tilbúnir að ræða þetta efni í bekknum.

Íhugum saman inniheldur fimm fullyrðingar og fimm spurningar til umræðu í bekknum.

Fullyrðingar:

- Athafnir sem meiða ekki líkamlega geta ekki verið ofbeldi.
- Það sem gerist sjaldan er ekki ofbeldi.
- Ofbeldi er ekki eins alvarlegt ef gerandinn segir fyrirgefðu.
- Ef börn eða unglingar gera eitthvað sem þau mega ekki þá mega foreldrar þeirra setja þau í straff.
- Að vera vitni að ofbeldi getur verið skaðlegt fyrir börn og ungmenni.

Spurningar til umræðu:

- Reynið að taka saman það sem þið voruð að tala um. Hvernig mynduð þið skilgreina hugtakið ofbeldi?
- Hvers vegna getur stundum verið erfitt að vita hvort það sem þú upplifðir var ofbeldi eða ekki?
- Hvað getur þú gert ef þú ert óviss um hvort þú verðir fyrir ofbeldi heima?
- Hvers vegna getur verið erfitt að segja frá, ef þú verður fyrir ofbeldi heima?
- Í samtalinu gáfu sálfræðingarnir börnum og ungmennum sem búa við erfiðleika heima góð ráð. Hvaða ráð voru það? Getið þið komið með fleiri góð ráð?

4. Ítarefni

Í þessum hluta er ítarefni sem gefur nemendum tækifæri til að afla sér meiri upplýsinga og öðlast dýpri skilning á efninu.

- Hvað er ofbeldi?
- Að fá hjálp

Samantekt í bekknum – góð ráð

Þegar bekkurinn hefur lokið við efni kaflans getur verið gott að líta til baka og íhuga efnið sameiginlega. Hér er tilvalið að rifja upp efnið, ræða um verkefnin og spyrja nemendur hvernig þeim hafi fundist að vinna með efnið. Hlustaðu vel á það sem þau segja. Í slíkri samantekt gæti líka verið gott að minna nemendur á að þú sért til staðar ef einhver vill ræða eitthvað eftir kennslustundina. Minntu einnig á aðra sem þau geta talað við, eins og hjúkrunarfræðing skólans, félagsráðgjafa, aðra kennara, Neyðarlínuna (112) og Hjálparsíma Rauða krossins (1717).